

UCHWAŁA NR I/13/10
Rady Gminy w Unisławiu
z dnia 1 marca 2010 roku

w sprawie : przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Unisław na lata 2010-2013

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U Nr 142, poz.1591 z 2001 roku z późn.zm.) i art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U Nr 64, poz.593 z późn.zm. Rada Gminy uchwała , co następuje:

§ 1

Przyjąć Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Unisław na lata 2010-2013 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Unisław

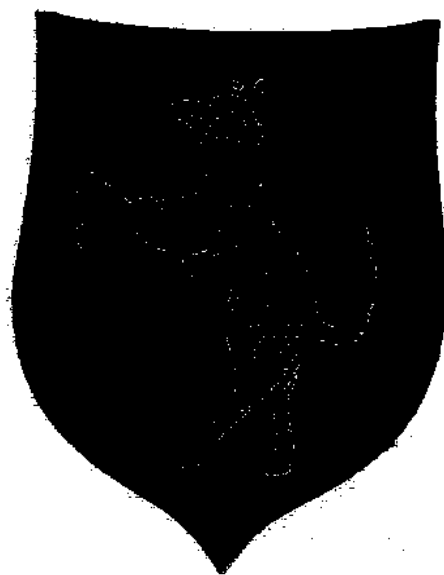
§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Unisław

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Bogusław Gurgul

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ DLA GMINY UNISŁAW NA LATA
2010-2013**

Załącznik do:
Uchwały Nr I/13/10
Rady Gminy w Unisławiu
z dnia 1 marca 2010 roku

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
DLA GMINY UNISŁAW
NA LATA 2010-2013**

**Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
UNISŁAW**

SPIS TREŚCI

- I. WSTĘP
- II. NAWIĄZANIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH
- III. PODSTAWOWE PROBLEMY SPOŁECZNE GMINY UNISŁAW
- IV. CELE PROGRAMU
- V. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU
- VI. ADRESACI PROGRAMU
- VII. SZCZEGÓŁOWY OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ I METODY REALIZACJI PROGRAMU
- VIII. CZAS TRWANIA PROGRAMU ORAZ HARMONOGRAM REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ
- IX. SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI PROGRAMU
- X. PODZIAŁ ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA REALIZACJĘ POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI SKŁADOWYCH PROGRAMU
- XI. REALIZATORZY I PARTNERZY

ZAŁĄCZNIKI:

- **Załącznik nr 1 OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ I METODY REALIZACJI PROGRAMU**
- **Załącznik nr 2 CZAS TRWANIA PROGRAMU ORAZ HARMONOGRAM REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ**

I. WSTĘP

Ośrodki Pomocy Społecznej chcąc w sposób bardziej efektywny realizować politykę społeczną wśród swoich mieszkańców podejmują coraz częściej działania zmierzające do wspierania i wzmacniania nie tylko osób i rodzin ale również grup i społeczności lokalnych. Współczesna pomoc społeczna musi liczyć się ze świadomym udziałem osób i rodzin w postępowaniu naprawczym i winna dążyć ku temu aby zmienić „biernych podopiecznych” w aktywne i odpowiedzialne partnerów. Fundusze Unii Europejskiej są szansą na rozwój w wielu dziedzinach życia społecznego, w tym również pracy socjalnej.

Program Aktywności Lokalnej jest realizowany w ramach projektu systemowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Unisławiu „Mówimy Nie wykluczeniu społecznemu” współfinansowanemu przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Program Aktywności Lokalnej skierowany jest dla osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach programu można prowadzić działania aktywizacyjne, adresowane do ludzi mieszkających na pewnej przestrzeni: dzielnicy, osiedla, sołectwa, wsi. Może to być środowisko grupy zawodowej lub społecznej (np. niepełnosprawnych, osób wychodzących z placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin dysfunkcyjnych), mieszkańców bloku czy nawet kilku rodzin mieszkających w okolicy. W ramach programu przewiduje się zastosowanie środowiskowej pracy socjalnej, instrumentów aktywnej integracji oraz działań o charakterze środowiskowym. Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej jest praca z grupami znajdującymi się w niekorzystnym położeniu, wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem. Działania projektu mają prowadzić do istotnego ograniczenia sfery wykluczenia społecznego w gminie

II. NAWIĄZANIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Gminny Program Aktywności Lokalnej uzupełnia i aktualizuje „Strategie rozwiązywania problemów społecznych Gminy Unisław na lata 2008 -2015 przyjętej Uchwałą Rady Gminy w Unisławiu nr VIII/45/08 z dnia 19.XI.2008 roku

Koncepcje zawarte w Gminnym Programie Aktywności Lokalnej zgodne są z założeniami ogólnopolskich dokumentów strategicznych, takich jak:

- a. **Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej** (art.3 pkt.2) „ Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art.2 ust.1 , poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem” i (art.110 ust.10) „ rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej
- b. **Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (art.4 ust.2) „ gmina przyjmuje gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”

PAL może być częścią lub rozwinięciem przyjętych już programów lokalnych

- c. **Narodowa Strategia Rozwoju na lata 2007-2013** – „Promowanie i motywowanie do pracy społecznej na rzecz integracji swego środowiska , pomocy osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz samopomocy”
- d. **Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 -2013** - „ Celami strategii Polityki Społecznej rządu w latach 2007-2013 jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli”
- e. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013** – „ Jednym z założonych celów strategicznych jest zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, podniesienie aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo”

Przyjęte założenia w ogólnopolskich dokumentach zakładają realizację działań służących rozwojowi społeczno-gospodarczemu Polski, przy jednoczesnej integracji społeczności na poziomie lokalnym, powiązanej z szeregiem działań służących ograniczaniu sfery wykluczenia społecznego. W/w dokumenty podkreślają znaczenie kapitału ludzkiego, czyli umiejętności , potencjału i zasobów wiedzy każdego człowieka.

III. PODSTAWOWE PROBLEMY SPOŁECZNE GMINY UNISŁAW

Główne problemy społeczne Gminy Unisław – zdefiniowane na podstawie danych statystycznych za 2009 rok oraz aktualnych informacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Unisławiu to:

- wysoki poziom bezrobocia (wg. danych na dzień 31.01.2010 rok uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie liczba bezrobotnych z terenu gminy Unisław wynosi 491 osób i wzrosła w stosunku do ubiegłego roku o 101 osób. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiada 67 kobiet i 68 mężczyzn.
- znaczny udział kobiet wśród osób bezrobotnych (liczba kobiet bezrobotnych 253 , prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiada 67 kobiet
- bezrobocie ukryte (typowe dla terenów wiejskich)
- niski poziom kwalifikacji zawodowych mieszkańców gminy
- znaczny poziom ubóstwa mieszkańców gminy, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (w 2009 roku z pomocy społecznej korzystało 628 osób (w tym 168 osób skorzystało wyłącznie z pracy socjalnej), 434 osoby pobierały świadczenia rodzinne, 42 osoby świadczenia z funduszu alimentacyjnego)
- mała aktywność i zaangażowanie społeczeństwa w dążeniu do poprawy istniejącej sytuacji
- bezradność i problemy opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach (z tego powodu w 2009 roku skorzystało 112 rodzin)

- rozwijający się alkoholizm i przemoc(z powodu alkoholizmu z pomocy społecznej skorzystały 52 rodziny)

- znaczny wskaźnik osób niepełnosprawnych wśród mieszkańców gminy (w 2009 roku z pomocy społecznej z tego powodu skorzystały 72 osoby, ze świadczeń opiekuńczych 194 osoby

Przedstawione informacje świadczą o skali problemów społeczno-ekonomicznych tym bardziej, że np. bezrobocie zwłaszcza długotrwałe jest nie tylko przyczyną zubożenia osób i rodzin ale także powoduje wiele innych ważnych problemów, takich jak : uzależnienia, przemoc, zaniedbania opiekuńczo-wychowawcze, problemy zdrowotne itp.

Konsekwencja tych problemów jest znaczny, ilościowy zasięg wykluczenia społecznego (osób i rodzin) a tym samym zakres działań , jakie należy podjąć aby to zjawisko ograniczyć.

Zgodnie ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Unisław na terenie naszej gminy powinny być realizowane programy skierowane przeciw ubóstwu, bezradności, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu i ten projekt ma temu służyć.

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności społeczno- zawodowej osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo będących klientami pomocy społecznej oraz ograniczenie marginalizacji i wykluczenia społecznego tych osób i ich rodzin.

Cele szczegółowe to:

- a) ograniczenie skutków długotrwałego bezrobocia
- b) motywacja do działania,
- c) podniesienie samooceny i wiary w siebie
- d) wyposażenie w wiarę w siebie i umiejętności w zakresie radzenia sobie z trudnościami dnia codziennego, komunikacji
- e) wzrost kompetencji życiowych i społecznych
- f) podniesienie kwalifikacji zawodowych
- g) zwiększenie dostępności młodzieży do korzystania z bezpłatnej oferty kulturalnej i sportowej oraz organizowanie pożytecznego spędzania czasu wolnego,
- h) przeciwdziałanie utrwalaniu się bezradności i pogłębianiu marginalizacji społecznej
- i) kształtowanie poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości

V. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU

Rezultatami twardymi Programu Aktywności Lokalnej będzie:

- podpisanie umów w celu realizacji PAL ,
- udział w Klubie Wsparcia Społecznego
- zatrudnienie asystenta rodziny
- udzielenie wsparcia finansowego
- badania profilaktyczne i specjalistyczne

- zorganizowanie co najmniej 3 form aktywnego spędzania czasu wolnego,
- szkolenia, kursy

Rezultatami miękkimi Programu Aktywności Lokalnej będzie

- wzrost samooceny i wiary we własne siły
- nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy, w tym zachowania się w różnych sytuacjach,
- nabycie umiejętności dbałości o estetykę i wygląd osobisty oraz otoczenia,
- nabycie umiejętności autoprezentacji,
- zwiększenie kompetencji społecznych i życiowych,
- nabycie umiejętności pożytecznego spędzania czasu wolnego przez rodziców, dzieci i młodzieży w sposób aktywny,
- wzrost poczucia odpowiedzialności za swoją sytuację,
- zwiększenie wrażliwości na wzajemną pomoc,
- nabycie poczucia sprawczości, że (sami mogą wiele dokonać),
- poprawa funkcjonowania społecznych osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych tym zjawiskiem.
- nabycie umiejętności racjonalnego prowadzenia budżetu domowego
- wzrost umiejętności w radzeniu sobie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Wszelkie zakładane rezultaty (twarde i miękkie) przyczynią się do nabycia umiejętności umożliwiających wejście lub powrót na rynek pracy oraz prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie przez osoby biorące udział w PAL.

Istotne będzie również podniesienie poziomu aktywności młodzieży ze społeczności wykluczonej społecznie bądź zagrożonej tym zjawiskiem na rzecz samodzielnego rozwiązywania ważnych problemów społecznych oraz nabycie umiejętności pożytecznego spędzania czasu wolnego.

Rezultaty działań projektowych monitorowane będą poprzez:

- ilość zawartych umów,
- ilość wydanych certyfikatów po zakończeniu PAL
- ankietę ewaluacyjną

Wartością dodaną projektu jest fakt, że dzięki Europejskiemu Funduszowi Społecznemu będziemy mogli zrealizować szeroki zakres usług, wykorzystać instrumenty aktywnej integracji oraz objąć wsparciem rodziny objęte pracą socjalną ze środowisk wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są :

osoby z terenu gminy Unisław, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, a w szczególności :

- osoby dorosłe zagrożone wykluczeniem społecznym i pozostające długotrwale w sferze pomocy społecznej (bezrobotni, nieaktywni zawodowo, zatrudnieni, niepełnosprawni itp.)

- osoby z rodzin zagrożonych patologiami lub niewydolnych wychowawczo
- osoby nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi
- osoby uzależnione od alkoholu , poddające się procesowi leczenia lub po jego zakończeniu
- młodzież w wieku od 15 do 25 roku życia, pochodząca ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym

Do Programu Aktywności Lokalnej wytypowane zostały osoby borykające się z problemem bezrobocia, widocznym problemem braku umiejętności umożliwiających wejście lub powrót na rynek pracy oraz osoby wykluczone społecznie bądź zagrożone tym zjawiskiem, nieaktywni zawodowo, osoby z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Sytuacja powyższa wynika min. z wysokiej stopy bezrobocia, a co za tym idzie zwiększającego się ubóstwa wśród społeczeństwa. Osoby mające problemy z opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi, niezaradne życiowo powinny otrzymać daleko idącą pomoc w formie pracy socjalnej i wsparcie w usamodzielnieniu i przezwyciężeniu trudności. W środowisku lokalnym nie do przecenienia jest potrzeba współpracy z organizacjami pozarządowymi i pobudzanie aktywności społecznej do ich tworzenia.

Do Programu Aktywności Lokalnej w 2010 roku wybrano grupę 7 osób ze środowisk wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem wraz z otoczeniem tych osób

VI. SZCZEGÓŁOWY OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ I METODY REALIZACJI PROGRAMU

Program Aktywności Lokalnej będzie realizowany w latach 2010-2013

Szczegółowy opis planowanych działań na 2010 rok stanowi załącznik nr 1 do Programu i wynika z wniosku o dofinansowanie projektu systemowego „ Mówimy NIE wykluczeniu społecznemu”

VI. CZAS TRWANIA PROGRAMU ORAZ HARMONOGRAM REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ

Program Aktywności Lokalnej będzie realizowany w latach 2010-2013.

Harmonogram realizacji poszczególnych działań w 2010r stanowi załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu i jest zgodny z harmonogramem projektu systemowego „ Mówimy NIE wykluczeniu społecznemu” .

VII. SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI PROGRAMU

Program Aktywności Lokalnej będzie realizowany w latach 2010 - 2013. Budżet projektu na 2010 rok ogółem wynosi 146 589 zł. Kwota dofinansowania z budżetu państwa i Unii Europejskiej z

Europejskiego Funduszu Społecznego ogółem wynosi 131 197,15 zł . Wkład własny stanowi kwota 15 391,85 zł. Środki finansowe przeznaczone na Program Aktywności Lokalnej w 2010 roku wynoszą 19.600 zł. Co roku budżet PAL będzie aktualizowany z zgodnie z założeniami projektu systemowego „Mówimy Nie wykluczeniu społecznemu”.

Źródła finansowania z podziałem na poszczególne działania

Dofinansowanie działań (środki z budżetu państwa i Unii Europejskiej z EFS) :

- a. Aktywna Integracja
- b. Praca socjalna
- c. Działania o charakterze środowiskowym
- d. Promocja projektu
- e. Zarządzanie projektem

Wkład własny (środki z budżetu gminy)

- a. Zasiłki i pomoc w naturze

VIII.PODZIAŁ ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA REALIZACJĘ POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI SKŁADOWYCH PROGRAMU

Realizatorem Programu Aktywności Lokalnej będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Unisławiu, ul. Parkowa 22.

Program będzie realizowany przy współdziałaniu : Urzędu Gminy w Unisławiu, Gminnego Ośrodka Kultury w Unisławiu, szkół podstawowych, gimnazjum i ponadpodstawowych, organizacji pozarządowych, lokalnych mediów, służby zdrowia oraz innych jednostek niezbędnych do realizacji Programu

Zasoby kadrowe stanowi grupa pracowników socjalnych projektu systemowego

Zespół realizujący program PAL będzie korzystał z wyposażenia Urzędu Gminy Unisław, Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Unisławiu i innych jednostek znajdujących się na terenie Gminy Unisław.

Za realizację zadań w ramach Programu Aktywności Lokalnej odpowiada zespół projektowy w skład którego wchodzi:

- koordynator projektu (kierownik GOPS)
- pracownicy socjalni
- księgową projektu

Nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją Programu Aktywności Lokalnej pełni Koordynator Projektu.

Do zadań Koordynatora Projektu należy : zarządzanie zespołem projektowym , finansami projektu, monitoring i kontrolowanie postępów w realizacji zadań przewidzianych w projekcie, zatwierdzanie dokumentów księgowych pod względem merytorycznym, zatwierdzanie sprawozdań okresowych i wniosków o płatność, wybór instytucji szkoleniowej i kontrola formalna i merytoryczna

organizowanych przez nią w ramach projektu szkoleń. Ponadto koordynator projektu odpowiedzialny będzie za nadzór nad rekrutacją i promocją projektu, kontrolą realizacji przyjętego harmonogramu zadań i zajęć, ewaluację projektu, bieżące kontakty z Instytucją Pośredniczącą (ROPS), przepływ informacji między personelem projektu.

Do zadań pracowników socjalnych należy: rekrutacja, sporządzenie i realizacja umów spisanych z uczestnikami PAL, ewaluacja programu, współpraca z e specjalistami zatrudnionymi do realizacji PAL

Do zadań księgowej projektu należy: zatwierdzanie dokumentów pod względem finansowym, prowadzenie ewidencji i dokumentacji finansowej projektu, bieżące i końcowe rozliczanie finansowe projektu, sporządzanie wniosku o płatność w części finansowej, nadzór nad budżetem.

CZAS TRWANIA PROGRAMU ORAZ HARMONOGRAM REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Unisław w 2010r będzie realizowany w okresie od stycznia 2010r do grudnia 2010r.

Harmonogram działań:

Okres realizacji zadań		Nazwa zadania
1.	Styczeń, Luty 2009	Informacja o projekcie, , wstępne rozmowy z beneficjentami (ogłoszenia OPS, Lokalna Gazeta Unisławia , Internet), , wypełnianie ankiet
2.	Styczeń Luty, Marzec 2010	Rekrutacja do projektu - sporządzenie listy uczestników oraz listy rezerwowej
3.	Marzec - Grudzień 2010	Podpisywanie i realizacja 7 umów dot. PAL, współpraca i utrzymywanie kontaktów z lokalnymi organizacjami społecznymi, instytucjami szkoleniowymi III- XI10 Zorganizowanie spotkania rozpoczynającego działania w projekcie – IV/2010
4	maj – grudzień 2010	Organizacja działań w ramach PAL: - zastosowanie instrumentów aktywnej integracji-V-XII/10 - organizacja wyjazdów integracyjnych VII i XI/10 - -organizacja pikniku integracyjno-edukacyjno-sportowego IX/10 - praca socjalna z asystentem rodziny V-X/10 - pogadanka dotycząca profilaktyki zdrowia VI-VII
5.	czerwiec – wrzesień 2010	Wsparcie finansowe -wyplata zasiłków okresowych i jednorazowych
6.	Styczeń - Grudzień 2010	Koordinacja i monitorowanie działań, promocja projektu I-XII/10 - badania profilaktyczne i specjalistyczne XII/2010 - organizacja spotkania podsumowującego realizację projektu – XII/10